

Орієнтовне календарно-тематичне планування

МАТЕМАТИКА

3

Видавництво

™

«Підручники
і посібники»

На допомогу вчителям початкових класів закладів загальної середньої освіти, які беруть участь у Всеукраїнському експерименті за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової освіти» на 2019-2020 н. р.

Орієнтовне календарно-тематичне планування
з математики для 3 «пілотного» класу

закладів загальної середньої освіти, що беруть участь у Всеукраїнському експерименті за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової освіти» на 2019-2020 н. р.» за підручником (навчальним посібником) «Математика. 3 клас» (автори А. М. Заїка, С. С. Тарнавська), видавництво «Підручники і посібники», 2019

(175 год на навчальний рік, 5 (4 + 1) год на тиждень)

Орієнтовне календарно-тематичне планування складено відповідно до Типової освітньої програми (математична освітня галузь), розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна, та підручника (навчального посібника) «Математика. 3 клас» (автори Заїка А. М., Тарнавська С. С.). У ньому пропонується тематика освітніх занять/уроків, перелік ключових понять, термінів, математичних компетентностей та перелік понять для формування вмінь і навичок з початкового курсу математики.

Рекомендоване планування вчитель/вчителька може використовувати без змін. У той же час він/вона має право в межах навчальних годин, відведених на вивчення курсу математики, вносити зміни з урахуванням рівня сформованості певних умінь та навичок, пізнавальних можливостей учнів і за власним бажанням доповнювати, розширювати, конкретизувати перелік компетентностей відповідно до освітньої програми закладу, та визначати у Примітці календарної схеми теми, питання і завдання інтеграції математики з іншими освітніми галузями.

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 14.08. 2019 р. № 1/9 – 513 «Щодо методичних рекомендацій для 3 класів експериментальних закладів загальної середньої освіти» для учнів 3 класу застосовується

формувальне і підсумкове (тематичне та завершальне) оцінювання. Підсумкове тематичне оцінювання здійснюється вербально за результатами виконання діагностичних робіт, які можуть проводитися усно або письмово. Їх подача може бути у формі тестових завдань, усного опитування, письмової комбінованої роботи, практичної роботи, складання проєктів тощо. Автори в календарно-тематичному плануванні передбачають орієнтовний час проведення діагностичних робіт (з урахуванням вивчення завершеної тематики чи розділу навчального матеріалу).

Розподіл навчального матеріалу за семестрами, кількість годин (уроків/занять) для опрацювання теми, періодичність проведення діагностичних робіт та оцінювання учитель/вчителька визначає самостійно (зазначаючи це в орієнтовному плануванні), враховуючи рівень сформованості конкретних очікуваних результатів (КОРів) навчання здобувачів освіти, а також додатковий резервний час (20% від загальної кількості годин).

Резервний час в освітній програмі закладу загальної середньої освіти сприяє, зокрема, задоволенню освітніх потреб здобувачів освіти, вирівнюванню їх досягнень, розвитку наскрізних умінь [Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21 лютого 2018 р. (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688)].

Примітка.

1. **175 год** на навчальний рік, **5 год** на тиждень (з них - **1 год** в інтегрованому курсі «Я досліджую світ»).
35 год (20 %) – резервний час, (140 год + 35 год = 175 год)
2. Теми *математичної освітньої галузі*, що входять до інтегрованого курсу «Я досліджую світ», учитель/-ка добирає самостійно, зважаючи на обов'язкову наявність **провідної ідеї** (освітня подія, проблема, сюжет, тема), яка б забезпечувала нерозривний зв'язок, цілісність даного уроку, уникаючи штучної інтеграції.
3. У випадку обрання Типового навчального плану для початкової школи з навчанням українською мовою, де навчальний предмет «Математика» має 4 год, а інша 1 год математичної освітньої галузі належить до навчального предмета «Я досліджую світ» при заповненні класного журналу пропонуємо користуватися рекомендаціями, які зазначені в листі Міністерства освіти і науки України від 18 травня 2018 року № 1/9 – 322 «Роз'яснення щодо порядку поділу класів на групи у загальноосвітніх навчальних закладах в умовах повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей, можливість якої передбачена Державним стандартом початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87».

Орієнтовне календарне планування. Частина 1

№№ уроку/заняття за пор.	Дата проведення	Тема і зміст уроку/заняття	Ключові поняття, терміни, математичні компетентності	Повторення понять, формування вмінь і навичок з початкового курсу математики	Примітка
Узагальнення і систематизація вивченого матеріалу за 2 клас					
1.		Нумерація чисел в межах 100. Усна і письмова нумерація. Завдання на порівняння чисел. Задачі на знаходження суми, різниці. Многокутники.	Розрізнення геометричних фігур (многокутник – трикутник, чотирикутник, п'ятикутник, шестикутник), пояснення належності геометричної фігури до певного виду многокутників; називання предметів довкілля визначеної форми	Одиниці, десятки, співвідношення між розрядними одиницями, утворення та читання чисел; послідовність чисел в натуральному ряді; обчислення значень виразів на 2 дії без дужок, порядок дій; розв'язування задач на обчислення суми й різниці	
2.		Додавання і віднімання чисел. Назви чисел під час додавання і віднімання. Порівняння чисел. Пряма. Промінь. Відрізок.	Розрізнення геометричних фігур (пряма, крива, ламана, промінь, відрізок)	Запис чисел в межах 100; позиційний принцип запису чисел; читання та запис числових виразів на додавання й віднімання; задачі на знаходження суми чисел (розкриття змісту (сутності) додавання, збільшення числа на кілька одиниць)	
3.		Додавання чисел. Способи обчислення значення суми чисел. Числовий промінь (відрізок).	Побудова прямої, променів, відрізків за допомогою лінійки; додавання на числовому промені (відрізку), за допомогою двох лінійок	Табличні випадки додавання; додавання на основі знання нумерації; задачі на знаходження суми двох та трьох однакових доданків; читання і запис виразів на	

				додавання й віднімання з дужками; обчислення значень виразів на 2 дії з дужками, порядок дій	
4.		Віднімання чисел. Способи обчислення значення різниці чисел. Порівняння чисел за допомогою числового променя. Складені задачі на знаходження суми і різниці.	Пояснення віднімання на числовому промені; ілюстрування порівняння чисел (величин) на числовому промені (*з двох боків відкладати відрізки)	Табличні випадки віднімання; читання та запис числових виразів на додавання й віднімання; задачі на знаходження різниці (розкриття змісту (сутності) дії віднімання, зменшення числа на кілька одиниць)	
5.		Взаємозв'язок між додаванням і відніманням чисел. Задачі на різницеве порівняння величин (чисел)	Установлення взаємозв'язку між додаванням і відніманням на числовому промені; розв'язування задач з поясненням	«Родина» чисел при додаванні; встановлення взаємозв'язку між додаванням і відніманням, обчислення значень виразів на 2 - 3 дії без дужок, порядок дій	
6.		Переставний закон додавання. Складена задача на 2 різні дії.	Позначення геометричних фігур буквами латинського алфавіту; вимірювання довжини відрізків у сантиметрах; побудова відрізків заданої довжини за допомогою лінійки	Формулювання та запис (узагальнений) переставного закону додавання; застосування цього закону під час обчислень і перевірки правильності виконання дій; задачі на знаходження суми, різниці, суми трьох доданків виразом	
7.		Перевірка правильності виконання арифметичних дій додавання і віднімання. Задачі на збільшення та зменшення числа на	Усвідомлення, що через одну точку можна провести безліч прямих, а через дві – лише одну (наочно, практично)	«Родина» чисел при додаванні і відніманні; використання правил знаходження невідомих компонентів дій додавання й віднімання в обчисленнях, для перевірки правильності виконання дій;	

		кілька одиниць. Знаходження невідомих компонентів додавання й віднімання. Проведення прямих через одну, дві точки.		відповідні види задач на додавання і віднімання	
8.		Властивості додавання і віднімання. Способи усного додавання і віднімання чисел. Одиниці довжини. Складена задача на 2 дії обох ступенів.	Визначення відстані між пунктами по прямій і ламаній (у сантиметрах, дециметрах, метрах); співвідношення між одиницями довжини	Додавання і віднімання нуля, віднімання рівних чисел; читання і запис виразів на 2 дії з дужками; обчислення значень виразів на 2 - 3 дії з дужками, порядок дій	
9.		Проведення діагностичної роботи.		Підсумкове тематичне оцінювання з розділу «Додавання і віднімання чисел у межах 100»	
10.		Множення і ділення чисел. Назви чисел під час множення і ділення. Їх взаємозв'язок. Задачі, що містять множення і ділення.	Визначення відстані між пунктами по прямій і ламаній (у дециметрах і сантиметрах, метрах і дециметрах)	Розкриття суті множення, визначення ділення через множення; читання та запис виразів на 2 дії без дужок, що містять дії множення і ділення	
11.		Одиниці маси (кілограм, центнер), місткості (літр). Задачі на збільшення і зменшення числа в кілька разів.	Співвідношення між одиницями маси; виконання дій над іменованими числами	Обчислення в межах 100; розв'язування задач на збільшення числа в кілька разів та на різницеве порівняння	
12.		Переставний закон множення. Обчислення	Додавання і віднімання простих іменованих чисел,	Формулювання, запис та застосування переставного закону	

		значень виразів, що містять множення і ділення Складена задача на знаходження суми двох добутоків.	різні форми запису ($5 \text{ кг} + 4 \text{ кг} = 9 \text{ кг}$ або $5 + 4 = 9 \text{ (кг)}$)	множення в обчисленнях; обчислення значень виразів на 2 - 3 дії з дужками, що містять дії одного і різного ступенів, порядок дій	
13.		Особливі випадки множення і ділення. Задачі, що містять трійку взаємопов'язаних величин (маса 1 предмета, кількість предметів, загальна маса; місткість однієї посудини, місткість кількох однакових посудин).	Встановлення залежностей між компонентами і результатом дій множення і ділення. Використання цих залежностей для формулювання висновків про особливі випадки множення і ділення	Множення нуля і на нуль, множення 1 і на 1, ділення нуля на число, відмінного від нуля. Неможливість ділення на нуль	
14.		Взаємозв'язок множення і ділення. Перевірка правильності виконання множення і ділення. Знаходження невідомих компонентів множення і ділення. Таблиці множення і ділення.	Використання правил знаходження невідомих множника, діленого, дільника. Обчислення значень виразів, які містять особливі випадки множення і ділення; співвідношення між одиницями часу	«Родина» чисел при множенні і діленні; правила знаходження невідомих компонентів дій додавання й віднімання на основі взаємозв'язку між додаванням і відніманням; використання правил знаходження невідомих компонентів множення і ділення в обчисленнях, для перевірки правильності виконання дій	
15.		Перевір себе. Порівняння простих іменованих чисел.	Порівняння іменованих чисел, виражених одиницями довжини, маси, місткості,	Узагальнення правил про порядок дій. Істотні ознаки геометричних фігур	

		Складання і розв'язування складених задач.	часу. Перетворення інформації в схематичний (короткий) запис		
16.		Проведення діагностичної роботи.		Підсумкове тематичне оцінювання за розділом «Множення і ділення чисел. Табличні випадки множення і ділення»	
Таблиці множення і ділення (продовження)					
17.		Таблиці множення і ділення з числом 6. Порівняння складених іменованих чисел	Складання табличних випадків множення числа 6 і на 6, ділення на 6 і ділення, коли часткою є число 6. Іменовані числа: прості і складені; перетворення величин (довжини, маси), виражених в одиницях двох найменувань	Таблиці множення і ділення з числами 2 – 5; обчислення значень виразів на 2 - 3 дії різного ступеня без дужок, порядок дій	
18.		Обчислення значень виразів. Залежність результату множення від зміни одного з множників. Кути многокутника. Прямий кут, непрямі кути.	Дослідження та формулювання висновків щодо зміни добутку від зміни одного з множників. Прямі й непрямі кути. Моделювання кутів	Таблиці множення і ділення з числами 2 – 6; обчислення значень виразів на 1, 2, 3 дії одного ступеня без дужок. Задачі на різницеве і кратне порівняння чисел	
19.		Додавання і віднімання іменованих чисел. Арифметичні дії з простими іменованими числами, поданих в одиницях довжини,	Дії додавання, віднімання простих іменованих чисел	Таблиці множення і ділення з числами 2 – 6; обчислення значень виразів на 1, 2, 3 дії одного ступеня з дужками	

		маси.			
20.		Таблиці множення і ділення з числом 7. Короткий запис тексту задачі.	Складання табличних випадків множення числа 7 і на 7, ділення на 7 і ділення, коли часткою є число 7; квадрат, його істоті ознаки	Таблиці множення і ділення з числами 2 – 6; обчислення значень виразів на 2 – 3 дії різного ступеня без дужок	
21.		Обчислення значень виразів. Прямий і непряий кути.	Порядок дій у виразах; обчислення значень виразів на 2, 3 дії; повторення прийомів обчислення	Обчислення значень виразів на 2 – 3 дії різного ступеня з дужками; назви многокутників; розрізнення прямих і непрямих кутів; побудова прямого кута за допомогою лінійки на аркуші паперу в клітинку, зображення непрямих кутів (гострого, тупого)	
22.		Множення і ділення з числом 8. Додавання і віднімання простих іменованих чисел, поданих в одиницях довжини, маси, місткості, часу. Складені задачі на зведення до одиниці.	Складання та дослідження табличних випадків множення і ділення з числом 8; поняття «змінна», «вираз із змінною»; обчислення значень виразів зі змінною	Читання даних в таблиці; побудова прямого кута за допомогою лінійки на аркуші паперу в клітинку, зображення непрямих кутів (гострого, тупого)	
23.		Таблиці множення і ділення з числами 8 і 9. Вирази зі змінною. Одиниці маси.	Складання табличних випадків множення числа 8 і 9 та на 8 і 9, ділення на 8 і 9 та ділення, коли часткою є числа 8 і 9. Табличні випадки множення і ділення з числом 9. розрізнення числових виразів та виразів зі змінною.	Читання і запис виразів; перевірка правильності результату арифметичних дій; виявлення і виправлення помилок; розв'язування задач, пов'язаних з обчисленням маси	

			Дослідження зміни значення добутку від зміни значення змінної (одного з множників)		
24.		Перевір себе. Задачі на знаходження четвертого пропорційного.	Обчислення значень виразів на 2- 4 дії різного ступеня без дужок та з дужками; дії над іменованими числами, вираженими в одиницях часу	Закріплення і узагальнення знань, умінь та навичок з вивчених тем	
25.		Проведення діагностичної роботи.		Підсумкове тематичне оцінювання. Перевірка і корегування знань, умінь та навичок обчислень, розв'язування задач та моделювання геометричних фігур	
Нумерація чисел у межах 1000					
26.		Лічильна одиниця – сотня. Лічба сотнями. Прямокутник, квадрат. Їх істотні ознаки. Задачі на знаходження невідомого доданку.	Утворення сотні, лічба сотнями; прямокутник, квадрат, їх визначення, істотні ознаки: усі кути – прямі, протилежні сторони – рівні, відрізки, що з'єднують протилежні вершини, – рівні	Усна та письмова нумерація чисел у межах сотні; лічба одиницями, десятками, сотнями; обчислення значень виразів на 2- 4 дії різного ступеня без дужок і з дужками; визначення прямокутника, квадрата; розпізнавання, називання істотних ознак прямокутника (наявність 4 прямих кутів, вершин, сторін, протилежні сторони – рівні	
27.		Додавання і віднімання круглих сотень. Побудова прямокутника	Способи додавання і віднімання круглих сотень; косинець, лінійка, циркуль, їх використання	Додавання і віднімання круглих десятків у межах 100; обчислення значень виразів на 2-4 дії різного ступеня без дужок і з дужками;	

		(квадрата) за допомогою креслярських інструментів. Визначення способів схематичного перетворення інформації.		побудова прямокутника (квадрата) на аркуші в клітинку за заданими довжинами їх сторін	
28.		Розряд сотень. Розрядні числа. Утворення трицифрових чисел. Складені задачі. Відображення тексту задачі в схемах.	Лічба в межах тисячі. Нумераційна таблиця; III-ій розряд – розряд сотень; числа третього розряду; позиційне значення цифри	Розряди одиниць, десятків; арифметичні дії в межах 100, обчислення значень виразів на 2 – 3 дії різного ступеня без дужок	
29.		Нумерація чисел. Утворення трицифрового числа (з наступного і попереднього). Вирази зі змінною.	Лічба в межах 1000. Залежність значення виразу зі змінною від значення змінної. Аналіз проблемної ситуації, поданої в тексті завдання/задачі	Читання і записування чисел у межах 100; обчислення значень виразів на 2 – 3 дії різного ступеня без дужок	
30.		Читання й запис трицифрових чисел. Складена задача на знаходження суми двох добутоків.	Лічба чисел у межах 1000. Читання і запис трицифрових чисел. Порівняння чисел і виразів, що містять дії з сотнями	Обчислення значень числових виразів. Аналіз та порівняння задач за їх схематичним поданням	
31.		Розрядний склад трицифрового числа. Складені задачі на знаходження різниці двох добутоків (на	Нумераційна таблиця; поняття трицифрового числа, натурального числа; читання, розрядний склад трицифрових чисел за нумераційною	Утворення трицифрового числа з суми одиниць кожного розряду). Побудова та моделювання квадратів	

		різницеve порівняння двох добутків.)	таблицею		
32.		Нумерація чисел. Одиниці вартості.	Читання та запис трицифрового числа в нумераційній таблиці. Розрізнення понять банкнот і монет, гривень і копійок. Співвідношення між гривнею і копійкою	Порівняння співвідношень між одиницями довжини: сантиметр і метр, метр і дециметр, сантиметр і дециметр та співвідношенням між одиницями вартості	
33.		Загальна кількість одиниць, десятків і сотень у трицифровому числі. Дії додавання і віднімання на основі нумерації.	Встановлення позиційного значення цифри в записі трицифрового числа. Визначення загальної кількості одиниць, десятків та сотень у трицифровому числі. Додавання і віднімання чисел на основі знання нумерації трицифрового числа	Обчислення значень виразів на 2 – 3 дії різного ступеня без дужок та з дужками; розв’язування задач на збільшення числа в кілька разів	
34.		Порівняння чисел у межах 1000. Розв’язування пар задач, взаємопов’язаних за змістом.	Способи порівняння чисел у межах 1000 (за кількістю цифр у числі, за розміщенням числа у ряді натуральних чисел, за кількістю одиниць найстаршого (або наступного) розряду; Формулювання висновків про порівняння одноцифрових, двоцифрових і трицифрових чисел. Складання виразу за змістом задачі	Розрізнення одноцифрових, двоцифрових та трицифрових чисел; читання, запис, розрядний склад (з десятків і одиниць) двоцифрового числа; обчислення числового значення виразу зі змінною	

35.		Порівняння трицифрових чисел. Обчислення значень виразів. Задачі на знаходження четвертого пропорційного.	Порівняння та впорядкування трицифрових чисел, формулювання висновків про порівняння трицифрових чисел. Використання умовних знаків для порівняння	Розв'язування задач з геометричним змістом; знаходження закономірностей ряду чисел і визначення наступних членів ряду	
36.		Перевір себе. Розрядні числа. Знаходження значень виразів на 4 дії.	Читання і записування трицифрового числа на основі його десяткового складу; запис розрядних чисел; складання виразів до задач з буквеними даними	називання «сусідів» числа; Порівняння чисел різними способами. Табличні випадки множення і ділення	
37.		Проведення діагностичної роботи.		Перевірка знань, умінь та навичок з теми «Нумерація трицифрових чисел». Підсумкове тематичне оцінювання	